

Handläggare
Charlotte Gredenberg
Telefon: 08-50824452**Till**
Skärholmens stadsdelsnämnd
2025-02-19

Medborgarförslag om utbildning av stadens medarbetare inom NPF

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som svar på medborgarförslaget.

Sammanfattning

Medborgarförslaget beskriver barns rätt till utbildning och innehåller flera förslag om att inkludera, bemöta och utbilda medarbetare inom NPF (neuropsykiatrisk funktionsnedsättning). Förvaltningen anser att förslagen inryms inom ordinarie arbete samt att utbildningsinsatser behöver beslutas utifrån behov i verksamheterna.

Bakgrund

På nämndsammanträdet den 28 augusti 2025 beslutade Skärholmens stadsdelsnämnd att ge förvaltningen i uppdrag att utreda ett medborgarförslag gällande inkludering, bemötande och utbildning av medarbetare inom NPF (neuropsykiatrisk funktionsnedsättning).

Ärendet

Förslagsställaren beskriver barns rätt till utbildning i enlighet med regeringsformen, skollagen, barnkonventionen och diskrimineringslagen. Förslagsställaren lyfter att det finns elever som trots stödinsatser inte kan delta i ordinarie undervisning, vilket riskerar att lägga grunden för långvarigt utanförskap. Förslagsställaren lyfter vikten av en genomförd skolgång och framför förslag till åtgärder inom förskola och socialtjänst. Medborgarförslaget innehåller nio förslag som presenteras i förvaltningens yttrande nedan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola i samråd med avdelning individ och familj inklusive fritid, avdelning för stöd och service samt avdelning för HR, administration och nämnd.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer med vikten av en välfungerande skolgång. Inom Stockholms stad pågår arbete inom flera verksamheter för att förebygga problematisk skolfrånvaro, samt att minska om den har uppstått.

Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Agenda 2030, Europakonventionen, svensk lag och den nationella funktionshinderspolitiken. Målet är att förhindra diskriminering, säkerställa tillgänglighet och vara ett föredöme i arbetet med mänskliga rättigheter. Stadens nämnder och bolagsstyrelser ska använda ett funktionshinderperspektiv för att skapa jämlika villkor, prioritera universella lösningar och undanröja hinder för delaktighet. Arbetet anpassas efter respektive nämnds och bolagsstyrelses uppdrag.

Programmets fokusområden;

1. Rätten till utbildning och att få det stöd som behövs för att nå kunskapsmålen
2. Rätten till arbete och försörjning
3. Rätten att kunna använda Stockholms inne- och utemiljö och garanteras säkerhet i kris
4. Rätten att ha en fungerande bostad
5. Rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik
6. Rätten till bästa möjliga hälsa
7. Rätten till individuellt stöd
8. Rätten till kultur och fritid
9. Rätten att delta i demokratin

Råd för funktionshindersfrågor

Skärholmens och Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnder har ett gemensamt råd för funktionshinderfrågor. Rådet stödjer arbetet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet utifrån ett funktionshinderperspektiv.

Rådets uppgift är bland annat att:

- Stödja och ge råd i arbetet med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.
- Delta i planering och uppföljning av utvecklingsarbetet inom funktionshinderområdet.
- Vara remissinstans i strategiska ärenden.

Svar utifrån medborgarförslag

Medborgarförslag. Stadens alla skolor ska arbeta för att inkludera barn i skolverksamheten, även de med NPF, ge lärare ytterligare verktyg i arbetet med att stötta elever med NPF...

1. *Stadens/kommundelens alla förskolor ska arbeta för att inkludera alla barn i verksamheten, även de med NPF.*

Berör fokusområde 1 inom stadens program för tillgänglighet och delaktighet. Personer med funktionsnedsättning ska ha jämlika möjligheter till utbildning av hög kvalitet i stadens alla skolformer, utifrån egna förutsättningar och behov. Förskolorna ska vara tillgängliga för alla, nödvändigt stöd ska ges för att alla ska kunna tillgodogöra sig utbildning, lärmiljön ska vara trygg och inkluderande och att det ska finnas en väl fungerande samverkan. Utbildningen ska planeras och genomföras så att den är likvärdig och kompenserar för skillnader i barns förutsättningar. Skärholmens kommunala förskolor bedriver ett aktivt arbete för att inkludera alla barn i förskolan. Alla barn ska ges samma möjligheter att utvecklas och lära, och utbildningen ska anpassas efter varje barns behov i enlighet med Skollagen.

2. *All personal inklusive ledningen i stadens/kommundelens alla förskolor ska minst ha grundutbildning inom NPF. (Finns att tillgå på ADHD-centrum och habiliteringen).*

Förvaltningen instämmer med förslagsställaren om vikten av utbildning inom NPF. Behov av kompetensutveckling skiljer sig åt och utbildningsinsatser behöver utformas lokalt utifrån aktuellt behov. Inom Skärholmens kommunala förskolor finns tillgång till specialpedagoger som stöttar och handleder pedagoger i arbetssätt, lärmiljöer och bemötande. Specialpedagoger genomför kontinuerligt kompetensutvecklingsinsatser i förskolorna. Förskolorna samarbetar även med habilitering och autismcentrum för små barn.

Rektor är ansvarig för att arbetslaget får den kompetensutveckling som behövs. Individuella kompetensutvecklingsplaner upprättas årligen för medarbetare i samband med medarbetarsamtalen.

3. *Samtliga socialtjänstmedarbetare, inklusive ledningen ska arbeta för att bemöta alla personer (barn och vuxna) med NPF utifrån ett NPF perspektiv.*

Förvaltningen instämmer i att alla ska arbeta för att bemöta alla personer (barn och vuxna) med NPF utifrån ett NPF perspektiv. Se svar nedan i fråga 4.

4. *Alla socialsekreterare samt ledningen ska ha minst grundutbildning i bemötande av personer med NPF. (Finns på ADHD-centrum eller habiliteringen).*

Samtliga verksamheter möter personer med funktionsnedsättningar, och dessa ansvarar för att säkerställa ett gott bemötande utifrån individuella behov. Det finns olika behov av kompetenshöjande insatser beroende på organisatorisk tillhörighet och medarbetares

erfarenhet. Förvaltningen anser att alla socialsekreterare bör ha grundkunskaper i bemötande av personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, men varje enhet avgör hur dessa kunskaper säkerställs via olika utbildningar eller annan kurslitteratur. Individuella kompetensutvecklingsplaner upprättas årligen för medarbetare i samband med medarbetarsamtalen. I dessa kan utbildningar om funktionsnedsättningar läggas till utifrån behov.

5. *Årliga skyddsronder ska även inkludera kontroll av förskolans och socialtjänstens lokalers beskaffenhet för att inkludera personer med NPF ur såväl ett arbetsmiljöperspektiv som ett kundperspektiv.*

Arbetsmiljöronder genomförs som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet minst en gång per år, eller vid behov, i samtliga av förvaltningens verksamheter i syfte att förebygga risker och skapa en trygg, säker och hållbar arbetsmiljö. Arbetsmiljöronder omfattar den fysiska, organisatoriska och psykosociala arbetsmiljön och genomförs av chef i samverkan med skyddsombud, med möjlighet för medarbetare att bidra med synpunkter.

Vid den fysiska arbetsmiljöronden utgår verksamheterna från checklistor som är anpassade till verksamhetens art och de arbetsuppgifter som medarbetarna utför, för att fånga upp alla potentiella risker som kan förekomma i arbetsmiljön. Frågorna är öppna och det finns möjlighet att lämna kommentarer för att säkerställa att samtliga aspekter av arbetsmiljön uppmärksammas.

Vid genomförandet tas hänsyn till att arbetsmiljön kan påverka olika grupper på olika sätt. Frågorna syftar till att säkerställa tillgänglighet och inkludering och omfattar bland annat lokaler och framkomlighet, arbetsutrustning, ljud- och ljusmiljö samt informationens utformning.

Identifierade risker dokumenteras, riskbedöms och åtgärder planeras och följs upp inom ramen för stadens systematiska arbetsmiljöarbete. I förvaltningens mallar för riskbedömning av de identifierade riskerna finns förslag på frågor som kan ställas utifrån ett tillgänglighets- och likabehandlingsperspektiv.

6. *Samtliga verksamheter ska presentera en tillgänglighetsguide på de publika webbsidorna. Likt denna: <https://www.stendahlsbil.se/tillganglighetsguide/>*

Stockholms stad använder pictogram på hemsidorna för att visa vilken tillgänglighet inom respektive verksamhet. Se nedan exempel:



7. *Därutöver uppdras förskole- och socialförvaltningarna att utreda hur verksamheterna ytterligare bör förändras så att alla barn kan erbjudas ett professionellt bemötande utifrån individens specifika behov.*

Förvaltningen anser att förslaget inryms inom ordinarie arbete utifrån stadens program samt i nämndens arbete med rådet för funktionshinderfrågor. I verksamhetsplan, tertialrapporter samt verksamhetsberättelse rapporteras hur nämnden arbetar med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

8. *Besluta att samtliga verksamma förskollärare och pedagoger (med eller utan legitimation) utbildas i the zones of regulation.*

Individuella kompetensutvecklingsplaner upprättas årligen för medarbetare i samband med medarbetarsamtalen. Förvaltningen anser att behovet i verksamheten behöver avgöra eventuella utbildningsinsatser.

9. *Uppmana ansvariga utbildningar att erbjuda barnskötare utbildning i zones of regulation såväl som ge grundutbildning i NPF.*

Se svar inom fråga 8 ovan.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer ärendet som könsneutralt och därför görs ingen jämställdhetsanalys.

Barnkonsekvensanalys

Förvaltningen bedömer att medborgarförslaget har positiva konsekvenser för barn. Genom ökad kompetens om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar hos förvaltningens medarbetare främjas barns rätt till likvärdig utbildning och trygg

omsorg. Det stärker barns delaktighet, välbefinnande och utveckling i enlighet med barnkonventionen.

Magnus Borgsten
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Kim Lagerqvist
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Medborgarförslag

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Magnus Borgsten, Stadsdelsdirektör	2026-01-20
Kim Lagerqvist, Avdelningschef	2026-01-20